

Miroslav Pješčić

Posveta Paulu Theku

Intervju sa Dejanom Grbom

Miroslav Pješčić: Molim te za nekoliko uvodnih naznaka o katarakteru tvoje izložbe Posveta Paulu Theku u galeriji FLU.

Dejan Grba: U pitanju je ambijentalna postavka data u formi koja podseća na muzejske spomen-sobe. Postoji i izvesna ograda u tom smislu jer postavka sadrži dokumente, fotografije, dokumentarni video, alate, predmete i materijale koje umetnik koristi, ali ne i njegovu likovnu produkciju.

Po kom kriterijumu je vršen izbor predmeta i da li je on u vezi sa sa pitanjem ličnog identiteta koji se naglašava ovom postavkom?

Svi ti predmeti sadrže tragove vremena koje je utrošeno u umetnički rad.

Gde je veza sa Paulom Thekom?

Način na koji je izložba postavljena, upotrebom različitih materijala i njihovim prikazivanjem u staklenim kubusima koje je Thek često koristio u svojim instalacijama. Ideja izložbe nije bila da se sazna ko je Paul Thek, već da se to pitanje postavi.

Ali ponovo dolazimo u nerazjašnjenu situaciju kada govorimo o identitetu. Paul Thek je umetnik o kojem se veoma malo zna.

Naznake o tome kako saznati više o Paulu Theku postoje u katalogu koji je sastavni deo projekta. Bez kataloga neki činioci izložbe ne mogu da se uoče niti razumeju. Katalog je potreban i zbog toga što se smatra da ja izmišljam autore, njihove karaktere i identitete, i da ih plasiram na umetničkoj sceni.

Na izložbi Stealth u Domu omladine 1995 ti si zaista izmislio autore i njihove karaktere i identitete, a radovi koji su bili izloženi su u stvari bili tvoji. Da li je postojanje Paula Theka na neki način potvrda tvoje ideje o problemu identiteta?

U kulturi vlada mišljenje da umetnik mora da ima jedinstven i celovit autorski identitet ili izraz, da ga razrađuje i ostane u njegovim okvirima. Ja znam da ne mora. Umetnik može da luta ako zna kako i ako mu je to potrebno. Tokom studija sam imao veliku slobodu u eksperimentisanju sa različitim oblicima izražavanja. Serije i projekti koje pravim su međusobno različiti i došao sam na ideju da neke od njih izložim kao dela različitih autora. U medijima i javnim nastupima sam govorio o tim nepostojećim ličnostima, o njihovoj umetnosti, mojim susretima sa njima kao i o tome zašto do sada nisu izlagali.

Tu je reč o identitetu umetnika na likovnoj sceni.

Moja veza sa Paulom Thekom se i odnosi na taj problem. Većina umetnika danas su i sopstveni menadžeri koji pokušavaju da različitim sredstvima promovišu i podrže svoj identitet i delovanje na kulturnoj sceni. One koji se na taj način ne eksponiraju, a koji mogu biti veoma kvalitetni, taj 'negativni marketing'

može koštati karijere. Trendovski model vrednovanja i identifikacije je problem umetnosti, kulture i sveta u kojem živimo, a sudbina Paula Theka ga odlično ilustruje. On je od početka šezdesetih do pred kraj sedamdesetih godina 20 veka bio jedan od najuspešnijih američkih umetnika. Izlagao je u značajnim galerijama i muzejima, o njemu su pisali poznati kritičari i njegovi radovi su prodavani po visokim cenama. Međutim, krajem sedamdesetih je oboleo od Side i to ga je primoralo da se povuče iz aktivnog umetničkog života. Bio je zaboravljen neverovatnom brzinom. Priča o Paulu Theku je zanimljiva potvrda mog stava sa izložbe *Stealth* da se identitet stvara i konzumira prvenstveno u kontekstu, pošto to nije priča o bilo kom umetniku, svakako ne o nepostojećem, već o izuzetnom stvaraocu koji je ipak zaboravljen.

Metodologija konceptijskog određivanja forme i medija koju primenjuješ nameće i pitanje likovnosti umetničkog dela koja, čini se, prestaje da bude odrednica onoga što nazivamo likovnom umetnošću?

Radovi likovnih umetnosti ne moraju da imaju neposredno prepoznatljivu likovnost. Oni su uvek prvenstveno konceptualni i njihovi kvaliteti se realizuju u oku i umu posmatrača.

Miroslav Pješčić, *Posveta Paulu Theku: Intervju sa Dejanom Grbom*, Beorama No. 79, str. 79-80, Beograd, 1998.